

### Summary

*Colina A. A. Penalty approvals in economic process.* — Article.

The article is sanctified to opening of concept, signs and legal nature of economic penalty judicial approvals as one of widespread form of economic judicial responsibility.

*Keywords:* penalty approvals, economic process, offence, judicial responsibility, compensative approvals, civil procedure, legal expenses, losses.

УДК 346.91:347.921:347.122

*Х. О. Цісельська*

## ЗАКОННИЙ ІНТЕРЕС ЯК КРИТЕРІЙ КЛАСИФІКАЦІЇ УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРЬСЬКОГО ПРОЦЕСУ

**Постановка проблеми.** Одночасно з економічними перетвореннями в Україні трансформуються норми процесуального права. Суттєвим чином економічні зміни позначаються на господарському процесуальному праві, що свідчить про позитивний розвиток України як правової соціальної держави. Саме тому на сьогоднішній день приділяється велика увага регулюванню відносин, що виникають під час здійснення правосуддя господарськими судами України. Адже законність та правильність розгляду справи судом є найпріоритетнішим напрямом розвитку сучасної системи правосуддя з метою захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарського судочинства.

**Мета дослідження.** В межах даного питання актуальним є необхідність визначення процесуального положення кожного з учасників господарського судочинства, оскільки від цього залежить, якими саме процесуальними правами та обов'язками вони будуть наділені, а об'єм прав та обов'язків відрізняється один від одного в залежності від різновиду групи учасників господарського судочинства.

Таким чином, одним з найважливіших питань організації господарського судочинства є встановлення складу та процесуального положення його учасників.

**Стан дослідження.** Дослідженню проблем, пов'язаних із правовим статусом учасника господарського процесу, присвятили свої роботи такі вчені, як: Т. Абова, Н. Абрамов, А. Арифунін, Н. Артеб'якіна, І. Балюк, В. Белянєвич, С. Боровик, С. Васильєв, Т. Григор'єва, П. Логинов, В. Мамутов, С. Мудрий, И. Побирченко, В. Погорецький, Ю. Попова, Д. Притика, І. Решетнікова, М. Рожкова, Т. Сахнова, Є. Терещева, М. Титов, М. Треушніков, Д. Фурсов, Н. Хаманєва, О. Чапля, В. Шерсток, М. Шварц, Т. Шкляр, В. Щербина, М. Юков, В. Яковлев, В. Ярков та інші.

Для визначення ролі кожної групи учасників у розгляді господарської справи судом і кола їхніх процесуальних прав та обов'язків важливе значення відіграє класифікація учасників господарського процесу.

Учасники господарського процесу істотно відрізняються один від одного за своїм правовим статусом, що зумовлює наявність в літературі різних підходів до їх класифікації.

Однак, на нашу думку, суттєвого значення для класифікації учасників господарського судочинства набуває категорія «інтересу», яка може виступати критерієм поділу усіх учасників процесу на окремі групи.

До питання вивчення категорії інтересу як критерію віднесення тих чи інших учасників судочинства до осіб, які беруть участь у цивільній справі, ще у 1970 році звертався відомий вчений-процесуаліст Р. Є. Гукасян. За його словами, здійснення класифікації учасників судочинства в залежності від категорії інтересу «сприяє з'ясуванню соціального призначення цієї галузі права, розкриттю змісту принципів, що визначають рух цивільного процесу та збирання процесуального матеріалу, правильному застосуванню цивільних процесуальних норм, подальшому вдосконаленню правового регулювання діяльності правоохоронних органів» [1, с. 97]. Наведене висловлювання не втратило своєї актуальності і в даний час, відповідно до галузі господарського процесуального права.

Однак, досліджуючи дане питання, необхідно зупинитися на низці теоретичних моментів зазначеної проблеми.

У першу чергу, питання стосується термінології. У зв'язку з тим, що законодавець вживає такі терміни, як «зацікавленість» і «інтерес», закономірно виникає питання: як співвідносяться між собою поняття «зацікавленість у справі» і «інтерес до справи», чи існує між ними різниця?

При цьому в спеціальній літературі однакове розуміння їх відсутнє. Більше того, тривають дискусії з приводу тотожності змісту зазначених понять. Деякі автори вважають, що дані поняття тісно пов'язані, але не рівні. М. Ю. Розова визначає зацікавленість як достовірно усвідомлюваний об'єктивний юридичний інтерес [2, с. 6].

Л. А. Ванєєва також розмежує юридичний інтерес і зацікавленість. На її думку, «юридичний інтерес — це опосередкована суб'єктивним правом або що безпосередньо охороняється законом об'єктивно існуюча потреба, потреба в економічному, політичному або культурному благо, яка виявляється судом для розгляду справи по суті», але «до стадії порушення цивільного процесу не відноситься» [3, с. 84–85]. На відміну від інтересу, на думку Л. А. Ванєєвої, зацікавленістю є віддзеркалення в людській свідомості об'єктивно існуючого правового інтересу і, як будь-яке віддзеркалення дійсності, може набувати спотвореного вигляду.

Прибічником ідеї розмежування юридичного інтересу і зацікавленості є С. Ф. Афанасьєв. Обґрунтовуючи свою позицію, він посилається на вислів С. В. Мойсєєва: «Зацікавленість — суб'єктивне віддзеркалення (що може бути до того ж неправильним) об'єктивно існуючого інтересу до судового захисту. Зацікавленим, звідси, є особа, що пізнала об'єктивно існуючий інтерес в судовому захисті і, будучи впевненою в порушенні або запереченні права або законного інтересу, що звертається до суду» [4, с. 2]. Задавшись питанням про те, яким чином зацікавленість, що знаходиться в психічній плоскості, можна

підтвердити і виявити перед судом, автор приходять до думки, що лише сама зацікавлена особа може в позовній заяві вказати на наявність інтересу.

Є. В. Михайлова стверджує, що поняття «юридична зацікавленість» лежить в площині судового процесу, а «законний інтерес» — у сфері матеріального права. Примітно, що далі у своїй роботі вона вказує: «... якщо категорія «законний інтерес» відноситься рівним чином як до сфери матеріального, так і процесуального права, то термін «зацікавленість» є категорією виключно процесуальних правовідносин...» [5, с. 12].

Звідси вбачається, що авторка суперечить сама собі, в першому випадку кажучи про інтерес як про категорію у сфері матеріального права, в другому ж випадку наполягаючи на тому, що категорія інтересу знаходиться в межах дії як матеріального, так і процесуального права.

На думку видатних учених-правознавців М. А. Вікут, Р. Е. Гукасяна, А. Н. Кожухарь, сутність понять «інтерес» і «зацікавленість» тотожні.

Звернемося до значення даних термінів в українській мові. Великий тлумачний словник сучасної української мови трактує поняття «зацікавленість» ідентично терміну «інтерес» як «вигода, користь» [6, с. 678]. Словник синонімів найближчим за значенням до слова «інтерес» знаходить «зацікавленість» [7, с. 267]. У зв'язку з цим представляється, що міркування про відмінності між поняттями «юридична зацікавленість» і «законний інтерес» позбавлені сенсу. Незважаючи на те, що мова юриспруденції не позбавлена певної специфіки, не можна заперечувати загальні правила російської мови, тим більше що поставлене питання тут вирішене однозначно.

Наступний момент, якому слід приділити увагу, це визначення поняття та ознак законного інтересу.

Законний інтерес є комплексною правовою категорією, яка характерна для галузей як матеріального, так і процесуального права, та опосередкована юридичними засобами та механізмами можливість, що надана кожному суб'єкту правовідносин для захисту своїх суб'єктних прав.

Крім того, необхідно погодитися з думкою М. А. Вікут, яка визначає юридичну зацікавленість у справі як заснований на законі очікуваний правовий результат, який повинен настати для зацікавленої особи у зв'язку з розглядом і дозволом справи [8, с. 63].

Проте, Н. А. Артебякіна, не погоджуючись з М. А. Вікут, вказує на деяку логічну неточність в побудові визначення вказаного поняття. Перш за все, існує деяка невідповідність між визначеним словом «зацікавленість» і визначеним словом «результат»: поняття «інтерес» («зацікавленість») визначається в українській мові через різні терміни, такі як вигода, потреби, «причина соціальних дій», «відношення особи до предмета», мотив. Результат — це «те, що отримане при завершенні якої-небудь діяльності, роботи, підсумок». Іншими словами, зацікавленість — це «предпроцес», а результат — кінцевий елемент якого-небудь процесу. Звідси випливає, що «зацікавленість» і «результат» є категоріями різного порядку, і визначати зацікавленість через визначальне поняття «результат» уявляється не цілком логічним [9, с. 49].

Необхідність визначення наявності законного інтересу у справі виникає на самому початку здійснення господарського судочинства, оскільки цим фактом визначається процесуальне положення, подальша роль учасника господарського судочинства.

Розкриваючи ознаки законного інтересу, перш за все, необхідно відзначити його соціальний характер. Інтерес — категорія, що вивчається правознавцями на основі знань психології і соціології. Крім того, інтерес розглядається і як мотив або мотиваційний стан [10, с. 140].

Правознавці, що вивчали вказану категорію, звертали увагу на її соціальний характер. Д. М. Чечот відзначав, що інтерес є об'єктивним відношенням людей до умов їх життя. Поняття соціального інтересу було визначене ним як «об'єктивна потреба суб'єкта в економічному, політичному або культурному благо» [11, с. 38–39].

Таким чином, юридична зацікавленість як соціальне явище характеризується як усвідомлена потреба, направлена на діяльність, пов'язану з розглядом і вирішенням господарської справи в судовому порядку.

Наступною ознакою законного інтересу виступає нерозривне поєднання в ньому об'єктивного і суб'єктивного.

Характеристика законного інтересу як явища об'єктивного, тобто що існує поза людською свідомістю і незалежно від нього, породжений його соціальною обумовленістю. При цьому інтерес повинен усвідомлюватися суб'єктом; неусвідомлення інтересу не зможе спричинити жодних дій з його боку. Лише усвідомлений інтерес виступає як стимул-реакція, певне спонукання до дії. Об'єктивність юридичного інтересу означає, що законні потреби виникають на підставі положення даного індивіда [1, с. 9].

Юридична зацікавленість, поза сумнівом, повинна володіти такою ознакою, як об'єктивність. Якщо юридична зацікавленість не має жодних об'єктивних критеріїв, то її не можна розглядати як факт, що має процесуальне значення [12, с. 110]. З іншого боку, суб'єктивний момент дій повинен відповідати вказаним у законі вимогам.

Для визначення наявності у певного суб'єкта юридичної зацікавленості в господарському процесі необхідно виявити: склад осіб, що звертаються до суду; характер вимоги, що підлягає захисту; стан права, що захищається; а також правовий зв'язок особи, що реалізовує своє право на судовий захист, з її об'єктом; правовий характер пред'явленої вимоги; спірний стан суб'єктивного права або інтересу, що охороняється законом [13, с. 75]. Дана думка уявляється переконливою, оскільки характеризується системністю, а законний інтерес в цьому випадку набуває об'єктивізації.

Актуальність — ще одна характеристика юридичної зацікавленості. Особа захищає свої законні інтереси в тому випадку, якщо існує їх порушення або реальна загроза порушення на момент звернення до суду [9, с. 53]. Наприклад, мова може йти про такі випадки, коли особа, звертаючись за захистом своїх прав, посилається на нормативно-правовий акт, яким, на її думку, вони порушуються. Насправді виявляється, що нормативно-правовий акт, на який

посилається суб'єкт, не діє і, отже, його права і законні інтереси не порушуються.

Повертаючись до питання класифікації учасників господарського судочинства, необхідно відмітити, що більшість науковців поділяє усіх учасників процесу в залежності від наявності юридичної зацікавленості у розгляді справи.

Так, учасники господарського процесу розподіляються на «осіб, зацікавлених у результаті розгляду справи» та «осіб, що не зацікавлені у розгляді справи» [1, с. 96].

У першу входять ті, хто має самостійний інтерес до результату справи, а до другої відносяться ті учасники, що не мають зацікавленості у результаті вирішення справи, а лише сприяють здійсненню правосуддя.

Однак така класифікація, на нашу думку, є вузькою та не відображає в повному обсязі правового становища учасників господарського судочинства.

Тому, наступним моментом, на якому необхідно зупинитися, розглядаючи законний інтерес як критерій поділу учасників господарського судочинства, є його класифікація.

Класифікація законного інтересу можлива по багатьох підставах. Відповідно до спеціалізації нашого дослідження, необхідно приділити увагу класифікації законного інтересу в залежності від виду господарського провадження.

Так, законний інтерес поділяється на: законний інтерес у позовному провадженні; законний інтерес у провадженні справ про банкрутство; законний інтерес у провадженні у справах про оскарження рішень третейських судів та у справах про видачу виконавчих документів на примусове виконання рішень третейських судів; законний інтерес у провадженні у справах за скаргами на дії чи бездіяльність органів Державної виконавчої служби.

Р. Е. Гукасян відзначав, що юридичний інтерес за своїм змістом єдиний, але може бути класифікований по предмету, що підлягає судовому захисту. За вказаною підставою він пропонував розрізняти матеріально-правовий і службовий або суспільний інтереси [1, с. 46].

Він ототожнював матеріально-правовий і особистий інтерес. Проте матеріально-правовим інтересом поряд із сторонами та іншими особисто зацікавленими учасниками судочинства володіють також прокурор, державні органи, органи місцевого самоврядування й інші організації і особи, що беруть участь у господарському судочинстві.

Держава, в особі законодавчих органів влади, створює норми, що регулюють державно-правові стосунки, які по характеру є матеріальними. Невірно ототожнювати матеріально-правовий інтерес з майновим. У зв'язку з цим матеріально-правовий інтерес невірно протиставляти службовому.

У юридичній літературі існує думка, згідно з якою законний інтерес поділяється на матеріально-правовий та процесуальний інтереси.

Такої позиції дотримується Н. В. Кляус, який розглядає законний інтерес як правове явище, що поєднує у собі два елементи, що відображають як фактичну, так і юридичну можливості [14, с. 75].

Є. А. Трещева є прихильником саме такої точки зору та класифікує учасників процесу в залежності від того, який вид інтересу вони мають (матеріально-правовий або процесуальний) [15, с. 275].

Таким чином, усіх учасників господарського процесу можна поділити на тих учасників, що мають як матеріально-правовий, так і процесуальний інтерес; тих учасників, що мають лише процесуальний інтерес, та тих учасників, що не мають інтересу у розгляді справи, а лише сприяють здійсненню законного та справедливого правосуддя.

Розглядаючи класифікацію законного інтересу, особливу увагу слід звернути на фактичну зацікавленість у справі, а саме на її відмежування від юридичної зацікавленості.

У літературі виділяється критерій, що дозволяє відрізнити юридичний інтерес від фактичного, що має істотне значення для визначення процесуального становища учасників процесу. На думку В. В. Бутнева, подібним критерієм виступає закріплення інтересу на законодавчому рівні [16, с. 98].

Крім того, важливим для класифікації учасників господарського судочинства виступає поділ законного інтересу на державний, суспільний та особистий.

За радянських часів державний інтерес трактувався як такий, що об'єктивно існує і виражений в нормі права інтерес, який покликаний характеризувати і направляти економічну, політичну і соціальну діяльність суспільства в рішенні завдань побудови комунізму [17, с. 22].

Проводилася відмінність між державними і суспільними інтересами, адже необхідно було розрізнити соціалістичну державу як організуючу спільність людей від держави як апарату управління.

Але державний інтерес мав першочергове значення. Н. В. Ченцов, посилаючись на матеріали XXVII з'їзду, писав, що норми права мають бути направлені на те, щоб забезпечити перевагу державних інтересів. Відзначаючи ознаки, властиві державному інтересу, автор загострював увагу на його пріоритетності, що має на увазі поєднання в ньому особистих, групових і колективних інтересів. При цьому в разі їх протиріччя, в першу чергу, повинен реалізовуватися державний інтерес [17, с. 21].

З прийняттям Конституції 28 червня 1996 р. в Україні сталася радикальна зміна пріоритетів. Якщо раніше перше місце займали інтереси держави, то з моменту прийняття Конституції України на передній план були переміщені права, свободи і інтереси людини і громадянина. Невипадково ст. 3 Основного Закону проголошує, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Розкриваючи суть державного і суспільного інтересів, розглянемо лише деякі точки зору, оскільки існує велика кількість думок, пов'язаних з вказаним питанням.

Узагальнюючи погляди дослідників, відзначимо існування двох діаметрально протилежних концепцій відносно суті державного інтересу. Одні наполягають на самостійному існуванні державного інтересу, інші отожднюють поняття державного та суспільного інтересів.

Окремі автори розглядають особисті, суспільні і державні інтереси як єдине неподільне ціле: «Охороняючи права і свободи громадян, ми одночасно захищаємо суспільні і державні інтереси, без забезпечення державних і суспільних інтересів неможливо захистити права людини» [18, с. 30].

Т. Ю. Карева, даючи оцінку поглядам, викладеним в статті Р. Е. Гукасяна і Н. В. Ченцова, відзначає, що вказані дослідники ототожнюють вміст державного і суспільного інтересів. Однак вони скоріше поміщають державний і суспільний інтерес в одну площину, порівнюючи їх з особистим інтересом, інтересом конкретної особи. Автори рекомендують законодавчо закріпити окрім визначення терміна «особистий інтерес» також терміни «державний інтерес» і «суспільний інтерес», що підтверджує думку про неототожнення ними вказаних понять [19, с. 116].

М. І. Горлачева пише про те, що державний і суспільний інтерес як соціальні, політичні або філософські категорії відрізняються. Проте вона допускає ототожнення понять державного і суспільного інтересу стосовно цивільного судочинства [20, с. 96].

На нашу думку, найбільш правильною є концепція, що визнає існування різноманітних видів інтересу — держави, суспільства, місцевого самоврядування, корпоративних інтересів, особистого інтересу тощо.

Впродовж всієї історії людство прагнуло до гармонійного співіснування різних інтересів. Незважаючи на це, фактично все виходило інакше. А. І. Екимов пише: «Певна гармонія інтересів особи, суспільства і держави в одних областях не відміння суперництва між ними в інших областях. Таке суперництво... явище сповна нормальне, бо інтереси окремої людини відрізняються від інтересів інших людей, а інтереси суспільства і держави не є загальною приватною справою» [21, с. 8].

Т. Ю. Карева, продовжуючи думку А. І. Екімова, відзначає, що в сучасний період інтереси держави і суспільства можуть не збігатися. На її думку, це пояснюється появою в нині чинному законодавстві норм, що закріплюють відповідальність держави перед членами суспільства, можливість оскарження до суду неправомірних дій державних органів [19, с. 115].

Що стосується суспільного інтересу в розгляді господарської справи, то це є заснований на законі намір організацій або громадян, що беруть участь від свого імені в захисті прав і інтересів інших осіб, охоплений сферою їх професійної діяльності, в здобутті певного правового результату, який повинен настати у зв'язку з розглядом і вирішенням справи в порядку господарського судочинства.

Особиста (суб'єктивна) зацікавленість в розгляді господарської справи — заснований на законі намір учасників справи у здобутті певного правового результату, який повинен знайти віддзеркалення в судовому акті, що безпосередньо зачіпає їх права, обов'язки і законні інтереси.

Підсумовуючи вищевикладене, необхідно сказати, що підставою для класифікації учасників господарського процесу є інтерес.

У свою чергу в залежності від інтересу до розгляду справи учасників пропонується поділяти на:

▲ учасників господарського процесу, які мають матеріально-правовий та процесуальний інтерес у розгляді справи (позивач; відповідач; третя особа, що заявляє самостійні вимоги на предмет спору; заявник, що оскаржує рішення третейського суду; особа, що звертається до суду з заявою про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду; кредитор; боржник; власник майна);

▲ учасників господарського процесу, які мають лише процесуальний інтерес у розгляді справи (третя особа, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору; представник; прокурор; посадові особи та інші працівники підприємств, установ, організацій державних та інших органів, що можуть давати пояснення щодо суті спору, що розглядається; представник працівників боржника; уповноважена особа акціонерів, учасників товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю; державний орган з питань банкрутства);

▲ учасників господарського процесу, які не мають інтересу у розгляді справи, а лише сприяють здійсненню судочинства відповідно до покладених на них обов'язків (перекладач; експерт; спеціаліст; арбітражний керуючий).

### Література

1. Гукасян Р. Е. Проблема интереса в советском гражданском процессуальном праве / Отв. ред. Вкут М. А. — Саратов: Приволж. кн. изд-во, 1970. — 190 с.
2. Розова М. Ю. Обращение за судебной защитой по советскому гражданскому процессуальному праву: Автореф. дис.... канд. юрид. наук.: 12..00.15 /Розова М. Ю. — Свердловск, 1983. — 12 с.
3. Жуйков В. М. Проблемы гражданского процессуального права / Жуйков В. М. — М.: Городец, 2001. — 288 с.
4. Афанасьев С. Ф. О соотношении конституционного права на судебную защиту и юридического интереса в цивилистическом процессе / Афанасьев С. Ф.//Арбитражный и гражданский процесс. — 2004. — № 12.
5. Михайлова Є. В. Правовой статус сторон в гражданском процессе РФ: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.15 /Михайлова Є. В. — Самара, 2004. — 26 с.
6. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови./Бусел В. Т. — К.: Ірпінь — Перун, 2005. — 1728 с.
7. Полюга М. Л. Словник синонімів української мови / Полюга М. Л. — К.: Інст-т українознавства ім. І. Крип'якевича; Довіра, 2006. — 477 с.
8. Гражданский процесс России/ Под ред. Вкут М. А. — М.: Юрист, 2005. — 480 с.
9. Артебякина Н. А. Теоретические и практические проблемы института лиц, участвующих в деле: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.15 / Артебякина Н. А. — Саратов, 2011. — 194 с.
10. Большой психологический словарь/ Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. — М.: Прайм-Еврознак, 2003. — 672 с.
11. Чечот Д. М. Субъективное право и формы его защиты / Чечот Д. М. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1968. — 71 с.
12. Мельников А. А. Правовое положение личности в советском гражданском праве / Мельников А. А. — М.: Наука, 1969. — 248 с.
13. Кожухарь А. Н. Право на судебную защиту в исковом производстве / Под ред. Е. Г. Мартинчика. — Кишинев: Кишиневский гос. ун-т им. Ленина, 1989. — 128 с.
14. Кляус Н. В. Законный интерес как предмет судебной защиты в гражданском судопроизводстве: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.15 / Кляус Н. В. — Новосибирск, 2007. — 221 с.
15. Трещева К. О. Субъекты арбитражного процесса: Дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.15/Трещева К. О. — М., 2009. — 565 с.



16. Бутнев В. В. Судебная защита личных и общественных интересов в исковом производстве // Защита личных и общественных интересов в гражданском судопроизводстве: Сборник науч. трудов / Отв. ред. Р. Е. Гукасян. — Калинин, 1985. — 178 с.
17. Ченцов Н. В. Проблемы защиты государственных интересов в гражданском судопроизводстве / Под. ред. Р. Е. Гукасян. — Изд-во Томского ун-та, 1989. — 194 с.
18. Гукасян Р. Е., Ченцов Н. В. Защита чужого интереса: старые и новые подходы / Р. Е. Гукасян, Н. В. Ченцов // Российская юстиция. — 1994. — № 5.
19. Карева Т. Ю. Участие в гражданском процессе лиц, выступающих в защиту прав, свобод и законных интересов других лиц; Дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.15./ Карева Т. Ю. — СПб., 2005. — 191 с.
20. Горлачева М. И. Судебное обжалование решений налоговых органов; Дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.15/ Горлачева М. И. — СПб, 2002. — 184 с.
21. Экимов А. И. Политические интересы и юридическая наука // Государство и право. — 1996. — № 12.

### Анотація

*Цисельська Х. О. Законний інтерес як критерій класифікації учасників господарського процесу.* — Стаття.

Стаття присвячена дослідженню складної правової категорії законного інтересу. Авторка звертає увагу на значення законного інтересу для визначення правового статусу учасників господарського процесу. У статті аналізуються існуючі класифікації учасників господарського процесу та пропонується використовувати категорію законного інтересу в якості критерію для поділу учасників процесу.

*Ключові слова:* учасник господарського процесу, інтерес, законний інтерес, юридична зацікавленість.

### Аннотация

*Цисельская К. О. Законный интерес как критерий классификации участников хозяйственного процесса.* — Статья.

Статья посвящена изучению сложной правовой категории законного интереса. Автор обращает внимание на значение законного интереса для определения правового статуса участников хозяйственного процесса. В статье анализируются существующие классификации участников хозяйственного процесса и предлагается использовать категорию законного интереса в качестве критерия для деления участников процесса.

*Ключевые слова:* участник хозяйственного процесса, интерес, законный интерес, юридическая заинтересованность.

### Summary

*Tsiselska Ch. O. The Legitimate Interest As Criterion of Classification of Participants of Economic Process.* — Article.

The article is devoted to the research of complex legal category of legitimate interest. The author draws attention to the importance of legitimate interest to the definition of the legal status of the participants of arbitration process. The article analyses the existing classification of the participants of arbitration process and proposes to use the category of a legitimate interest as a criterion for dividing the participants in the process.

*Keywords:* participant of arbitration process, interest, legitimate interest, legal incentive.